

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sn. Vedat Bilgin tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim 14.10.2022

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul Milletvekili

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunun "İşsizlik Sigortasına ilişkin genel hükümler başlıklı 48. maddesinin 6 fıkrasının d bendinde sigortalı işsizlere bu kanunda belirlenen esas ve usuller çerçevesinde aktif işgücü hizmetleri kapsamında kurs ve programlar düzenlenebileceği belirtilmiştir.

13.02.2011 tarih, 6111 sayılı Kanunun 69. maddesi ile söz konusu maddenin yedinci fıkrası , "Ayrıca Fonun bir önceki yıl prim gelirlerinin %30'u; işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmak, çalışanların vasıflarını yükselterek işsizlik riskini azaltmak ve teknolojik gelişmeler nedeniyle işsiz kalması beklenenlerin başka alanlara yönlendirilmesini sağlamak, istihdamı artırıcı ve koruyucu tedbirler almak ve uygulamak, işe yerleştirme ve danışmanlık hizmetleri temin etmek, işgücü piyasası araştırma ve planlama çalışmaları yapmak amacıyla kullanılabilir. Bu oranı %50'ye kadar çıkarmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Ancak, işsizlik ödeneğinden yararlanmakta olanlara yönelik hizmetler için bu sınırlama dikkate alınmaz. Bu fıkra ile ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir." şeklinde değiştirilmiş, %30'luk oran, 16.03.2015 tarih, 2015/7437 sayılı B.K.K ile önce %42'ye, 01.10.2015 tarih, 2015/8112 sayılı ve 13.02.2017 tarih, 2017/9920 sayılı BKK ları ile de daha sonra (2015-2018 yılları için) üst limit olan %50'ye çıkarılmıştır.

08.04.2022 tarih ve 31803 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te; Aktif işgücü hizmetleri: İstihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin

geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmak üzere gerçekleştirilen faaliyetler olarak tanımlanmaktadır.

İşsizlik Sigortası Fonu Bültenlerinde yer alan bilgilere göre aktif işgücü Programları için 2017 yılında 3.771.274.000.000 TL., 2018 yılında 4.904.236.000 TL., 2020 yılında 2.955.297.297.000 TL., 2021 yılında 3.737.828.000 TL, 2022(Ocak-Eylül) 2.260.420.000 TL ödeme yapıldığı, Eylül 2022 ayında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 2.187 programın düzenlenmiş olduğu, 10.926 kişinin bu programlardan faydalandığı, 2022 yılı Ocak-Eylül döneminde ise 35.732 program düzenlenmiş bulunduğu, 145.318 kişi bu programlardan faydalandığı ifade edilmektedir.

Bu tür programların; işçinin parasıyla finanse edilen, ön plana çıkarılmaya çalışılmasına karşın, aslında kurs niteliği olmayan, yoksul kesimin düşük ücretle ve güvencesiz (iş güvencesi, sendika, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, yıllık izin hakkı gibi yasal haklardan yoksun) olarak vasıfsız işlerde çalıştırıldığı programlar vasfındadır. Ayrıca bu programlar vasıtasıyla muhalefet belediyelerinin devre dışı bırakılarak iktidarın oylarının arttırılmasına yönelik yeni bir çalışma rejimi oluşturulduğu yönünde kamuoyunda yaygın bir kanaat oluşmuş bulunmaktadır.

Yine bu programların, işsizlikle ve yoksullukla mücadeleye katkısının sınırlı olduğu, bu programların uygulamaya konulmasıyla, işsizlik fonu kaynağından geçici işler yaratıldığı, sürekli kadrolara atanan kişilerce yürütülmesi gereken bazı kamu hizmetlerinin devlet eliyle geçici hale getirildiği, böylece, örtülü bir taşeronlaşmaya yol açıldığı da bilinmektedir.

Bu çerçeveden;

1. Aktif iş gücü programlarına yönelik yıllık işgücü eğitim planı nasıl hazırlanmaktadır? Bu planlarda yer alan kurs ve programların seçimi nasıl yapılmaktadır? Bu planın hazırlanmasında ne tür talep ve kriterler dikkate alınmaktadır?
2. Bu kurs ve programlara katılanların seçimlerinin partizanca yapıldığı, bunların iktidar partilerinin yerel yöneticilerince tespit edildiği şeklindeki iddialar doğru mudur?
3. Bu kurs ve programlar kamuoyuna nasıl duyurulmaktadır? Özellikle işsiz durumunda bulunan vatandaşlar bu kurs ve programlardan nasıl haberdar

- edilmektedirler? Bununla ilgili olarak herhangi bir mekanizma kurulmuş mudur?
4. Aktif işgücü programları için il düzeyinde gerçekleştirilecek programlar için ödenek tutarları nasıl tespit edilmektedir? Bu tespitlerde uygulanan kriterler nedir?
 5. Bu ödeneklerin il ve ilçeler arasında dağılımı nasıl yapılmaktadır? Bu ödeneklerin il ve ilçe bazında son beş yılda dağılımı nedir?
 6. Bu kurs ve programlar için işbirliği sağlayacak veya hizmet alımı yapılabilecek hizmet sağlayıcıları olan kamu, özel sektör kuruluşları, üniversiteler, yerel idareler, kamu kurum ve kuruluşları niteliğindeki meslek kuruluşları, işçi, işveren, esnaf sendikaları, özel kanunla kurulan banka ve kuruluşları ve bunlara bağlı işyerleri ile iktisadi işletmeleri bulunan dernek ve vakıflar nasıl belirlenmektedir? Bunların seçimi nasıl yapılmaktadır?
 7. Hizmet alımına ilişkin duyuruların sadece idare internet sitesinde duyurulması yeterli midir?
 8. Yıllık işgücü eğitim planında yer alan mesleklere ilişkin hizmet alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi hükmü uyarınca doğrudan temin usulü ile yapılması sakıncalı değil midir? Bu konuda açık ve şeffaf ihale usullerinin belirlenmesi gerekmekte değil midir?
 9. İşbaşı eğitim programları nasıl düzenlenmektedir? Program düzenlenecek meslekler ve uygulanabilecek işyerlerinin seçiminde ne tür kriterler uygulanmaktadır? Bu programlar katılımcılara nasıl duyurulmaktadır? Katılımcılar nasıl seçilmektedir?
 10. Bu programlara muhalefet belediyelerinin davet edilmediği veya katılımlarının engellendiği yönünde iddialar bulunmaktadır. Bu iddialar doğru mudur?
 11. Son beş yıllık dönemde Bakanlık, İŞKUR ve İşsizlik Fonu kaynakları kullanılarak gerçekleştirilen bu aktif işgücü programlarından kaç adedi belediyeler aracılığıyla gerçekleştirilmiştir? Bunların il, ilçe ve yıllar bazında beş yıllık dökümü nedir? Bunların kaç adedi muhalefete ait belediyeler aracılığıyla gerçekleştirilmiştir? Bu projelerde geçici olarak istihdam edilen çalışan sayısı kaçtır? Bu projeler için ne tutarda ödeme yapılmıştır?